

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยวัณโรค
ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายศรित्रงชัย รัตนเจียมรังษี

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายคือผู้ป่วยวัณโรคที่ได้รับการขึ้นทะเบียนรักษาที่โรงพยาบาลสันกำแพง แกนนำ/ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และบุคลากรด้านสาธารณสุข ที่มีภูมิปัญญาหรือมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค ประกอบด้วย การค้นหาปัญหา การกำหนดบทบาทหน้าที่และร่วมหาผู้รับผิดชอบ การปรับรูปแบบการทำงาน การสรุปการพัฒนาบทบาทและการสร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกชุมชน การดำเนินงานต้องครบถ้วน สมบูรณ์ โดยจะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้ ข้อมูลมีความสำคัญและมีผลต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหา การที่สมาชิกในชุมชนและผู้นำชุมชนได้รับรู้ข้อมูลที่ส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชน และการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา จึงทำให้ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยมีรูปแบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน การดูแลสุขภาพผู้ป่วยวัณโรคจำเป็นต้องอาศัยการยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการในครั้งนี้ ชุมชนมีต้นทุนความสำเร็จของการดำเนินงานในด้านต่างๆ และนำความรู้ที่มีอยู่เดิมมาพัฒนาความสามารถ เพื่อต่อยอดความคิดในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคในพื้นที่ การพัฒนาปรับปรุงบทบาทหน้าที่ที่ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานราชการ ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนคือ เจ้าหน้าที่จากภาครัฐจะมีบทบาทในด้านการส่งเสริม สนับสนุน

การดำเนินงาน และเป็นที่เล็งในการดำเนินการอย่างแท้จริง ผู้นำชุมชนทุกระดับร่วมมือแก้ปัญหา
ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมักรเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และนายกเทศมนตรีตำบล
อนันต์ ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน การคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในพื้นที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Community Participation Process in Health Care for Tuberculosis Patients, Ontai Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province
Author	Mr. Srisongchai Rattanajiamrangsri
Degree	Master of Education (Health Promotion)
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Manus Yodcome

ABSTRACT

This research is a participatory research to study the community participatory process in providing health care for the tuberculosis patients, Ontai Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province. The target group was that of the tuberculosis patients who were registered for the health care at San Kamphaeng Hospital, community core leaders, village health volunteers, and public health personnel residing in the areas or had roles and duties directly or indirectly involved with the cases. The findings reveal that the participatory process of the community in providing health care for the tuberculosis patients was composed of the problem identification, role and duty specification and identifying responsible persons, revision of the performance patterns, the conclusion, the role modification, and the building up of the community members' confidence. The operation depended on all these aspects any of which could not be left out. Information was important and had impact on the operation to solve the problems. Having been well informed about the factors that affected health of the people in the community and about the severity of the problems, the community's members and leaders would work hand in hand to solve the problems commonly confronted using the operational model that fitted the context of the community. Providing health care for the tuberculosis patients required acceptance of one another to strengthen the operation of each activity. Such attitude was important for the operation. The community had key capitals for success of all aspects of the operation and was

able to utilize its knowledge to build up its capacity to top up on the ideas from the operation to prevent the disease to spread around in the area. Concerning the modification of the roles and duties prescribed by the government agencies to better fit the context of the community, the government officers had the role in promoting and supporting the operation and served themselves as the mentors for those directly involved in the operation. Every level of community leaders pooled their hearts in solving the problem. The village chiefs offered themselves to serve as the health volunteers for the village. The Lord Major of Ontai Municipality had provided budget supports for the screening process to identify the tuberculosis patients in the area.